

[Leif Hermann]

som bl.a. vedrører sygejournaler og skolepsykologisk rådgivning, skal også klares med en bemyndigelsesbestemmelse. Igen slår tilsyneladende bekymringen for bogernes små snavede fingre igennem, selv på områder, hvor det er helt vitalt for den enkelte borger og den enkelte borgers integritet, at man får noget at vide.

Om partsoffentligheden skal jeg i øvrigt bemærke, at reglerne er utrolig indviklede; de er ganske vist nogenlunde identiske med de regler, der findes i offentlighedslovforslaget, når det drejer sig om undtagelserne for aktindsigten, men netop på partsområdet er det bydende nødvendigt, at alting ikke bliver opstillet i hovedregler, hvorfra der gøres undtagelser, der igen inddeles i underundtagelser, der igen modificeres af generelle eller konkrete forbehold. Faktisk hænder det, at parterne i sager, der behandles af den offentlige forvaltning, ikke har juridisk embedseksamen eller råd til juridisk bistand.

Partsbegrebet er, som det er påpeget af miljøministeriet, dårligt afgrænset, og særlig på det område, miljøområdet, er der jo meget store problemer. Hvem er part i en sag? Det er generelt set den offentlighed, som mange af de problemer, miljøloven skal tage stilling til, vedrører.

Begrundelseskravet er udformet som et krav om efterfølgende begrundelse på begæring. Efter vores opfattelse skal den være samtidig og automatisk. Videre skal disse begrundelsesregler ikke rumme så mange undtagelser og da navnlig ikke en undtagelse som den, der er angivet i forslaget § 26, der egentlig vil medføre, at kommunene i praksis undtages fra begrundelseskravet. Det er ud fra en retssikkerhedsmæssig betragtning betænkeligt; kommunerne er i vidt omfang første instans, og derfor vil selvfølgelig en ankeovervejelse bero på, hvilken begrundelse afgørelsen er ledsaget af.

Endelig vil jeg gerne spørge, hvorfor der skal være en regel om at undtage klagevejledninger, når særlige forhold gør sig gældende. Hvorfor kunne man ikke indføre en regel, der sagde, at for så vidt behovet er til stede, er en mundtlig vejledning nødvendig i visse situationer? Det kunne være de anstaltsforhold, der tales om i bemærkningerne.

Afslutningsvis skal jeg sige, at vi siger ikke nej til denne forvaltningslov, men allerede

nu kan jeg bebude en lang række ændringsforslag, når vi kommer så vidt.

Estrup (RV):

Der har været så mange tilløb til, at vi en dag skulle have en samlet lovgivning på dette område, at vi alle har vidst, det kun var et tidsspørgsmål, hvornår det lykkedes. Nu kan vi konstatere, at Norge, Sverige og Finland, der har haft det tilsvarende problem og ønske, er kommet forud for os.

Vi kan også konstatere, at vi efter at have haft ombudsmandssystemet i 30 år på meget væsentlige områder har fået afklaret, hvad der egentlig skal stå i en sådan lov. Ombudsmandens virksomhed har bidraget til, at meget store områder inden for den offentlige forvaltning er blevet kortlagt i den sidste menneskealder. Det skal vi være ombudsmanden taknemlig for.

En vis regelsætning på området fik vi allerede ved den første offentlighedslov, der supplerede en række af de synspunkter, som ombudsmanden har udtalt sig om i enkeltsager, og når vi i dag står med begge lovforslag på én gang – den nye forvaltningslov og den ændrede offentlighedslov – kan vi konstatere, at der er en vis konkurrence om, hvad der hører hjemme det ene sted og hvad det andet. Det er den slags konkurrencesituationer, som volder den dogmatiske jurist hovedbrud, medens vi andre praktikere nok er mere tilbøjelige til at sige, at det er bedre at skrive det samme to steder, hvis man vel at mærke sørger for, at formuleringerne bliver nøjagtig ens, end at udsætte sig for, at noget af det væsentlige slet ikke kommer med.

Denne betragtning leder mig videre til at sige, at en række fastslåede principper på forvaltningsrettens område får én til ved gennemlæsning af de foreslåede bestemmelser i forvaltningsloven at sige: det er da selvfølgelig, det vidste vi godt i forvejen, det gælder jo allerede osv.

Det må vi imidlertid ikke lade os skræmme af, men tværtimod se det som vor opgave som lovgivere nu samlet og systematisk at få slået alt det fast, som er og skal være gældende ret i forholdet mellem borgerne og de offentlige myndigheder. For det kan være meget godt, at vi hidtil på en række områder har haft en utvivlsom praksis, f.eks. om klagevejledning, og derfor ikke er i tvivl om, at